

Zprávy z Prahy

News from Prague

6. května proběhl již 19. ročník veřejného čtení jmen obětí holocaustu "Jom ha-šoa". Tentokrát se konal v doposud největším počtu měst a obcí, k akci se přidalo 31 měst po celé České republice.

Stejně jako v minulých letech byla tato akce součástí celosvětového uctění památky obětí holocaustu. Datum vzpomínkové akce je zvoleno tak, aby upomínalo na povstání židovských vězňů nacistického ghetta ve Varšavě.

Čtení jmen se konalo pod záštitami velvyslanectví Státu Izrael a primátora hlavního města Prahy Bohuslava Svobody, magistrát rovněž významnou měrou přispěl k finančnímu zajištění akce, spolu s Nadačním fondem obětí holocaustu a portálem Darujme.cz.

Jména obětí přečítali vedle izraelské velvyslankyně Anny Azari i velvyslankyně Slovenska, Rakouska, Kanady, velvyslanci Nizozemska a Francie, jakož i další zástupci diplomatického sboru, senátoři a další osobnosti veřejného života.

Obsah

Jom ha-Šoa 2024

Uctění památky
romských obětí
holocaustu

Připomenutí na
Terezínské tryzně

Motýli z Terezína

Lidské osudy ve stínu
holocaustu

Uctění queer obětí

ARKS-Začínáme od nuly

Kniha Tomáše Krause

Mezinárodní kooperace

- EPNA workshop v
Lodži
- Setkání se studenty
Anglo-American
University
- #AnneFrankDay

Uctění památky romských obětí holocaustu

V neděli, 12. května 2024 se zástupkyně Institutu Tereziánské iniciativy zúčastnily pietního shromáždění k uctění památky romských obětí holocaustu.

Na akci promluvili ředitelka Muzea romské kultury, potomci vězňů, zástupce kanceláře prezidenta, předseda senátu, velvyslanci, a další vážení hosté.

"Místo tábora v Letech u Písku je spojeno s dlouhou a pohnutou minulostí. Jedná se o autentické místo, kde v letech 1942–1943 fungoval protektorátní tzv. cikánský tábor.

Bylo to jedno ze dvou míst (druhý tábor byl v Hodoníně u Kunštátu), kde byly nuceně koncentrovány celé rodiny moravských a českých Romů a Sintů před transportem do koncentračního a vyhlazovacího tábora v Auschwitz II-Birkenau. Samotné budovy tábora byly po posledním hromadném transportu ještě v roce 1943 srovnány se zemí a vypáleny. Za dobu své existence (srpen 1942 – srpen 1943) prošlo letským táborem zhruba 1 300 mužů, žen i dětí. Je jisté, že celkově zemřelo v Letech 335 osob, většinu obětí tvořily děti." [zdroj: MRK](#)

Obrázky a fotografie z pietního shromáždění poskytla Dana Gabařová. Záznam z akce je k dispozici na Facebookových stránkách Muzea romské kultury.

PŘIPOMENUTÍ OBĚTÍ NACISTICKÉ PERZEKUCE NA TEREZÍNSKÉ TRYZNĚ

V neděli 19. května, jsme si připomněli oběti nacistické perzekuce na vzpomínkové akci u příležitosti 79. výročí osvobození. Akce se konala na Národním hřbitově před Malou pevností v Terezíně.

Pořadatelem byl [Památník Terezín](#) pod záštitou ministra kultury ČR, spolupřadatelé Ústecký kraj, Město Terezín, Federace židovských obcí v ČR a Tereziánská iniciativa.

Mezi hosty byli přeživší z Terezína, český prezident Petr Pavel, premiér Petr Fiala, předseda senátu Miloš Vystrčil, mnoho diplomatů a další čestní hosté. Za Institut Tereziánské iniciativy se zúčastnily Dana Gabařová a Dorota Gabařová.

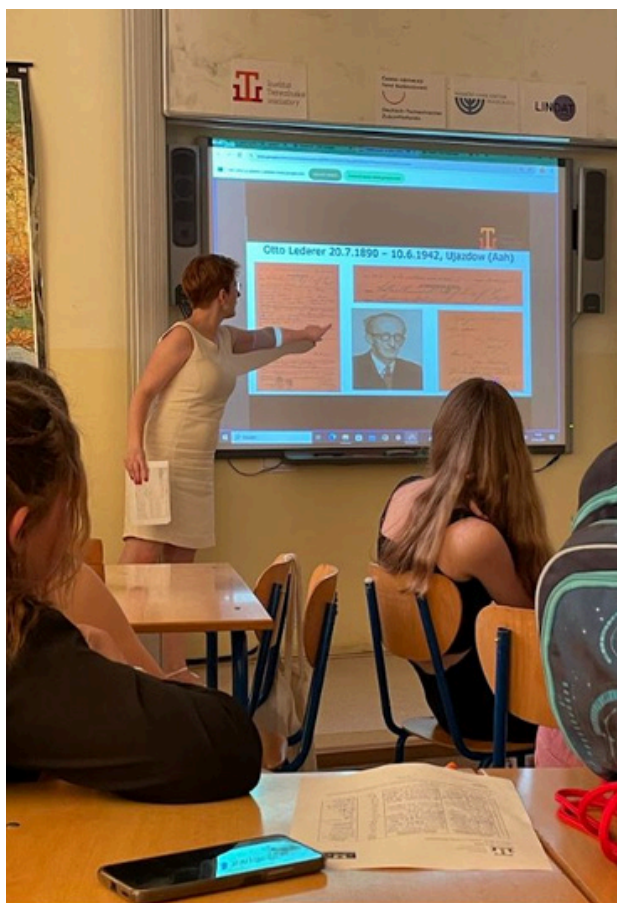
Děkujeme Památníku Terezín za pozvání a všem, kteří se podíleli na organizaci této důležité akce.

Motýli z Terezína

Institut Tereziánské iniciativy byl spoluorganizátorem jednoho z představení festivalu Opera Nova, pořádaného Národním divadlem a Státní operou Praha.

Motýli z Terezína je opera pro děti a dospívající, jejímž autorem je skladatel a dirigent Charles Baumstark, libreto napsala Lola Ramirez Casanova, která se rozhodla věnovat výzkumu umělecké činnosti v Tereziánském ghettu. Obdobně jako často uváděný Brundibár Hanse Krásky, i tato dětská opera si klade za cíl zvyšovat povědomí o holocaustu. Jejím posláním však není vykreslovat tragické osudy dětských protagonistů, nýbrž poukázat na kreativitu a naději v nelidských podmínkách. Všechna čtyři představení ve vyprodaném Sborovém sále Státní opery uvedl ředitel ITI Tomáš Kraus (foto M. Kirov).

LIDSKÉ OSUDY VE STÍNU HOLOCAUSTU

20. června v gymnáziu Bohumila Hrabala v Nymburce uvedly Radana Rutová a Hanka Čadová přednášku na téma Lidské osudy ve stínu holocaustu. Studentům gymnázia tak přiblížily osudy Židů za druhé světové války a po jejím skončení.

Radana se zaměřila na téma tzv. České pomocné akce a konec války v Terezíně, a poskytla tak vhled do komplikované situace po osvobození ghetta, zmítaného epidemií skvrnitého tyfu. Přiblížila nám, proč byla repatriace tereziánských vězňů náročná, a proč k ní nedošlo okamžitě po osvobození.

Hanka Čadová se věnovala lidským příběhům na pozadí holocaustu, a ukázala, jak práce s archiváliemi z místních okresních archivů pomáhá vrátit obětem holocaustu tváře i příběhy. Archiválie pomáhají vytvořit celistvější obraz jejich života. Pomáhají dnešním lidem vnímat jejich život a příběhy. Ti by je bez těchto dokumentů znali pouze jako seznamy jmen a čísel. Digitalizace archiválií pak usnadňuje lidem přístup k archivním záznamům, a umožňuje jim rekonstruovat příběhy lidí ze své rodiny, nebo svého města.

Za přivítání a pozornost děkujeme gymnáziu Bohumila Hrabala v Nymburce. Za možnost realizace přednášky také děkujeme Česko-německému fondu budoucnosti, Nadačnímu fondu obětí holocaustu, a Lindat.

Návazná přednáška na toto téma nás čeká na podzim v Městské knihovně Nymburk.

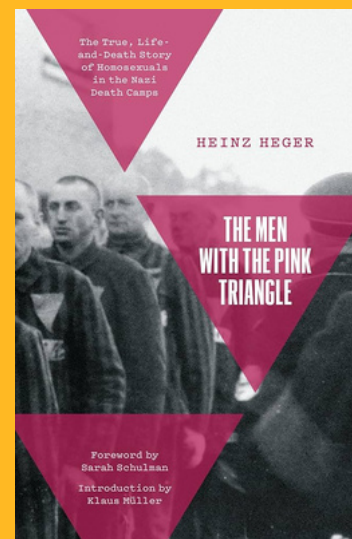
Uctění queer obětí holocaustu během Pride Month

28. června uplyne 56 let od Stonewallských nepokojů. Od roku 1970 se v červnu slaví Pride Month. Ten slouží k podpoře a oslavě queer lidí. Je to čas vzpomínek a oslav a připomínka pokračujícího boje proti diskriminaci a potřeby dalšího pokroku na cestě k úplné rovnoprávnosti.

Naším posláním v Institutu Tereziánské iniciativy je připomínat oběti holocaustu, zkoumat dobové dokumenty, abychom obětem vrátili jejich tváře a příběhy, a získané znalosti a porozumění využili k podpoře tolerance, rovnoprávnosti a pomoci udržet pluralitní společnost prostřednictvím vzdělávání.

Nejznámější je nacistické pronásledování Židů, ale pronásledováni, vězněni a zabíjeni byli i další skupiny, ať už to byli Romové a Sintové, lidé s postižením, političtí vězni, a ano, i queer lidé.

V důsledku existujících heteronormativních mocenských struktur zeje v archivech až na výjimky díra, neobsahující příběhy a osudy queer lidí během holocaustu. Těch pár příběhů, které jsou zaznamenány jsou odchylkou od heteronormativních studií o holocaustu.

ARKS - ZAČÍNÁME OD NULY

Poslední dva dny letošního června byly věnovány projektu záchrany a revitalizace původní textilní továrny rodiny Löw-Beerů v Brněnci, známé z příběhu Oskara Schindlera a jeho ženy Emilie, kteří zde v době holocaustu zachránili více jak 1300 Židů. V bývalé továrně vznikne muzeum a centrum vzdělávacích programů.

Nadace ARKS Foundation, spolu s Institutem Tereziánské iniciativy a dalšími partnery, zde zorganizovala již druhé výroční setkání škol z několika evropských zemí, které se na projektu přípravy muzea podílejí. Během celého roku si studenti a jejich pedagogové měli možnost připravit prezentaci, ve které uváděli, jaká by měla být koncepce připravované instituce a co by měly její expozice obsahovat. Setkání prvního dne se konalo přímo v areálu továrny, který nyní prochází rozsáhlou rekonstrukcí a zúčastnila se ho i paní Erika Rosenberg, která byla blízkou přítelkyní Emilie Schindler, o které napsala několik významných knížek.

Program druhý den pokračoval v Brně, v ikonickém prostředí vily Tugendhat (Löw-Beerovi a Tugendhatovi jsou stejná rodina), kde proběhla m. j. vernisáž výstavy Začínáme od nuly / Starting At Zero. Ta představuje díla výjimečných umělkyní období Bauhausu, textilních výtvarnic Anni Albers, Otti Berger, Lilly Reich a keramičky Lucii Rie, spojené s pracemi právě na interiéru vily Tugendhat. Jejich díla dnes patří k nejvýraznějším a nejtrvalejším odkazům uměleckého průmyslu 20. století.

Vrcholným zážitkem byla instalace repliky původního koberce z dílny Lilly Reich. Doprovodný program zahrnoval prezentace studentů, módní přehlídku oděvů, jejichž materiály byly vytvořeny podle technologií zmíněných textilních výtvarnic, ale také koncert a další společenská setkání.

KNIHA TOMÁŠE KRAUSE, DALŠÍ, PROSÍM - SLAVNOSTNÍ UVEDENÍ

Ve čtvrtek 27. června 2024 jsme se sešli v Literární kavárně Academia na slavnostním uvedení knihy Tomáše Krause, která přináší svědectví o naší nedávné minulosti. Kniha pojednává o životě v socialistickém Československu druhé poloviny 20. století z pohledu někoho, jehož oba rodiče přežili holokaust. Jak vypadala tehdejší kulturní a společenská scéna?

Slavnostního uvedení se zúčastnilo mnoho hostů, včetně Jiřího Drahoše, prvního místopředsedy Senátu PČR, a Tomáše Töpfera, herce, režiséra, scénáristy, bývalého divadelního ředitele a senátora.

Knihu lze zakoupit v knihkupectvích, i online.

MEZINÁRODNÍ KOOPERACE

EPNA workshop v Lodži

„Jestli odvrátíš pohled, jestli nepomůžeš, když můžeš, stáváš se spolupachatelem“ – tato slova Marka Edelmana rezonovala během třetího workshopu EPNA (European Practitioners Network against Antisemitism), který se konal od 10. do 12. června v Lodži, v Centru Dialogu Marka Edelmana.

První workshop EPNA proběhl v prosinci v Berlíně, druhý v dubnu v Budapešti, a nyní jsme se sešli v Lodži, abychom se věnovali dvěma hlavním tématům:

1. Projevy antisemitismu nejen v Polsku.
2. Tvorba ideálních projektů, které by mohly fungovat napříč EU. V Budapešti jsme analyzovali situaci v jednotlivých zemích, nyní jsme se zaměřili na osvědčené praxe členů jednotlivých pracovních skupin:
 - Antisemitismus ve školách a univerzitách; antisemitismus mezi mladými lidmi (spojené s vzděláváním o holocaustu, boj proti zkruslování/popírání holocaustu) – členkou této skupiny za Institut Tereziánské iniciativy je Dana Gabařlová.
 - Prolínání antisemitismu, rasismu, konspirační ideologie a misogynie.
 - Online antisemitismus, fake news, online radikalizace.

Součástí programu byla i prohlídka Lodže.

Poslední den jsme se setkali se zástupci polských neziskových organizací, které se věnují boji proti diskriminaci od práce s mládeží až po lobbying na úrovni EU.

Z workshopu si odnášíme spoustu inspirativních podnětů, a těšíme se na další společnou práci!

Setkání se studenty Anglo-American University

Setkání se studenty AAU se stalo již tradiční součástí výuky této školy pro americké studenty, která působí v Praze dlouhodobě. Tématem setkání 29. května byla nejen historie holocaustu v Čechách a na Moravě, ale i dějinný kontext historického vývoje židovské komunity, jakož i projevy antisemitismu v dnešním světě, včetně současných nepokojů na amerických univerzitách.

#AnneFrankDay

12. června oslavíme život a odkaz Anne Frankové! Před 95 lety se Anne narodila ve Frankfurtu nad Mohanem.

V roce 1942 se s rodinou ukryla v Amsterdamu. Anne zemřela v koncentračním táboře Bergen-Belsen ve věku pouhých 15 let.

Dnes bychom rádi oslavili její životní příběh a její odkaz. Prostřednictvím svého deníku se dostala do pokojů milionů mladých lidí, skrze které její ideály žijí dál.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří přispěli k projektu k uctění její památky! Videoklipy najdete na našich kanálech sociálních médií ([Facebook](#) a [Instagram](#)). Videoklipy najdete také jako složené video na [YouTube](#)

#annefrankday

**PŘEJEME VÁM VŠEM HEZKÉ LÉTO!
VÁŠ TÝM ITI :)**

Kontaktní informace

Institut Terežinské iniciativy, o.p.s.

Jáchymova 63/3
110 00 Praha 1
ID: 25721542

Tel.: +420 222 317 013
institute@terezinstudies.cz
www.terezinstudies.cz
[Instagram](#)
[Facebook](#)
[LinkedIn](#)

Podpořte nás

Prostřednictvím darujme.cz nebo přímo na náš bankovní účet:

Darujme.cz

Klikněte na odkaz nebo naskenujte QR kód.

Komerční banka a.s., Spálená 51, 110 00 Praha
90334011/0100
IBAN: CZ5001000000000090334011
BIC: KOMBCZPPXXX

Váš příspěvek nám pomůže udržet stálý provoz databáze obětí, portálu holocaust.cz a odborné knihovny.
Děkujeme za Vaši podporu!